

جلسه نخست: نگاهی به اخلاق پژوهی و فلسفه اخلاق و علوم اسلامی/ تفکر اسلامی به چه معنا؟

جلسه دوم: منبع شناسی: اشاره تاریخی به اخلاق شناسی ها و کتاب های مهم

جلسه سوم: فلسفه اخلاق در اسلام (قرآن)، نمونه هایی از پرسش های فلسفه اخلاقی ناظر به قرآن

جلسه چهارم: کشف و استخراج اصول موضوعه فلسفی اخلاق قرآنی اخلاق قرآنی در بستر و زمینه اخلاق قبیله ای عرب، اصول موضوعه

انسان شناختی (علم النفس) اخلاق قرآنی: اختیار-سرشت شر یا خیر آدمی

جلسه پنجم: هدف فعل اخلاقی: سعادت یا فلاح (لذات ابدی) و مصداق قرآنی آن، قرب الاهی

جلسه ششم: اصل موضوع جهان/هستی شناختی/ فرجام شناختی: نظام اخلاقی جهان

جلسه هفتم: اساس ارزش اخلاقی در اسلام (نیت و رضایت الاهی)، نسبت ایمان و عمل، عوامل کلی سقوط اخلاقی در قرآن؛ نظام اخلاق

هنجاری قرآن (پیامگرای سعادت گرای بیشتر آخرت گرا)

جلسه هشتم: مفاهیم اخلاقی در قرآن، برخی مفاهیم خاص اخلاقی قرآن (آیات الأخلاق)

جلسه نهم: گزیده ای از بخش تهذیب اخلاق کتاب / اخلاق ناصری، ساختار کتاب، مبادی (هفت فصل): شناخت موضوع و مبادی تهذیب

اخلاق

جلسه دهم: شناخت نفس آدمی (نفس ناطقه)، تعداد قوای انسانی و تمایز آنها از قوای دیگر، انسان اشرف موجودات جهان، کمال و نقص

نفس انسانی، تطبیق نفس در قرآن و قوای نفس، خیر و سعادت که همان کمال مطلوب است

جلسه یازدهم: تقسیم سعادت، اختلاف در سعادت و حصول آن،

جلسه دوازدهم: مقاصد: تعریف خلق / امکان تغییر اخلاق / فطرت و تربیت تهذیب اخلاق شریفترین علوم است

جلسه سیزدهم: تعریف فضایل، انواع مندرج تحت اجناس فضایل، انواع مندرج تحت اجناس رذایل، فرق فضائل و شبه فضائل

جلسه چهاردهم: ترتیب اکتساب فضایل و مراتب سعادت حفظ سلامتی نفس (حفظ فضایل)، معالجه امراض نفس، ریشه کن کردن رذایل،

قوای نفس و امراض بسیط، علل و اسباب امراض و معالجات کلی، امراض قوه نظری و راه علاج آنها، بدترین امراض قوه غضبی و راه

علاج آنها، امراض قوه شهوی و راه علاج، بیماری عشق

جلسه پانزدهم: حُسن و قُبْح اخلاقی و نسبت آن با امر و نهی و صفات و افعال الاهی/نزاع متکلمان مسلمان در باب حسن و قبح افعال

جلسه شانزدهم: اعتباریات و مناقشات ناظر به آن، گونه های اعتباری دانستن اوصاف اخلاقی

ارزیابی: آزمون پایان ترم (۱۱نمره) + آزمون طول ترم (۶نمره) + کار پایانی (مقاله در موضوع درس یا ارائه) (۳نمره)

برخی منابع: (تفصیل منابع در بخش کتابشناسی سایت: makhavan.ir)

- ۱) درآمدی به فلسفه اخلاق اسلامی، محسن جوادی، انتشارات هرمس، ۱۴۰۴.
- ۲) اخلاق ناصری؛ خواجه نصیر الدین طوسی؛ تصحیح مینوی و حیدری؛ انتشارات خوارزمی.
- ۳) معراج السعاده؛ احمد نراقی؛
- ۴) تهذیب الاخلاق أو کتاب الطهارة الأعراق تطهیر الاعراق فی تهذیب الأخلاق/ابوعلی بن مسکویه/ تحقیق سیدحسین مؤمنی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی/ قم. ۱۳۹۵.
- ۵) پیرایه جان؛ ترجمه تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق، ابوعلی بن مسکویه / ترجمه، شرح و توضیحات: حسین قدمی/آیت اشراق ۱۳۹۷
- ۶) جامع السعادات؛ مهدی نراقی؛ (ترجمه جلال الدین مجتبی) انتشارات حکمت،
- ۷) نظریه اخلاقی خواجه نصیر الدین طوسی/ فرشته ابوالحسنی نیارکی/ انتشارات طه
- ۸) فلسفه اخلاق در اسلام؛ محمد جواد مغنیه، انتشارات بدر.
- ۹) فلسفه اخلاق؛ سید محمدرضا مدرسی؛ انتشارات سروش.
- ۱۰) فلسفه اخلاق؛ مرتضی مطهری؛ انتشارات صدرا؛ چاپ ۱۳۸۰ به بعد.
- ۱۱) مفاهیم اخلاقی-دینی در قرآن مجید/ توشیهیکو ایزوتسو/ ترجمه فریدون بدره‌ای / نشر فرزانه روز/ ۱۳۷۸.
- ۱۲) مبادی اخلاق در قرآن/ عبدالله جوادی آملی/ اسراء
- ۱۳) مراحل اخلاق در قرآن/ عبدالله جوادی آملی/ اسراء
- ۱۴) اخلاق در قرآن (۳ جلد)/ محمدتقی مصباح یزدی/ مؤسسه امام خمینی،
- ۱۵) دروس فلسفه اخلاق؛ محمد تقی مصباح یزدی، انتشارات اطلاعات.
- ۱۶) مکاتب اخلاقی (تحریر دوباره کتاب دروس فلسفه اخلاق)/ احمدحسین شریفی/ مؤسسه امام خمینی
- ۱۷) کاوش‌های عقل عملی/ مهدی حائری یزدی/ انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی.
- ۱۸) دین در ترازوی اخلاق/ ابوالقاسم فنایی/ صراط.
- ۱۹) دانش و ارزش/ عبدالکریم سروش/ انتشارات یاران.
- ۲۰) فلسفه اخلاق در ایران معاصر/ مسعود امید/ نشر علم.
- ۲۱) فلسفه الأخلاق فی الفكر الإسلامی/ محمود صبغی/
- ۲۲) اخلاقنا (فی الحاجة الی فلسفه أخلاق بدیله)؛ ادیس هانی، مرکز الحضارة لتنمية الفكر الإسلامي، بیروت
- ۲۳) المشکله الخُلقیه؛ ذکریا ابراهیم؛ مکتبه مصر
- ۲۴) العقل الأخلاقی العربی؛ محمد عابد الجابری،
- ۲۵) اعتباریات علامه طباطبائی و فلسفه فرهنگ/ علی اصغر مصلح/ انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری روزگار پگاه نو
- ۲۶) آیین اخلاق در قرآن/ عبدالله دراز / ترجمه/ انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۲۷) معرفت‌شناسی اخلاق در اندیشه اسلامی/ مجید ابوالقاسم‌زاده/ مجمع عالی حکمت اسلامی
- ۲۸) مناسبات اخلاق و فقه / محمد هدایتی/ نگاه معاصر/ ۱۳۹۵
- ۲۹) مناسبات اخلاق و فقه در گفت‌وگوی اندیشوران/ به کوشش محمد هدایتی/ ۱۳۹۲.
- ۳۰) قاعده کلامی حسن و قبح عقلی/ رضا برنجکار و مهدی نصرتیان اهور/ انتشارات دارالحدیث/ ۱۳۹۸
- ۳۱) کتاب شعب الایمان؛ متن کهن در اخلاق/ ابی بکر احمد بن حسین بیهقی/ تلخیص سراج الدین ابوحفص قزوینی/ ترجمه محمدبن عبدالله ایجی/ تصحیح سیدجلیل ساغروانیان رضوی/ انتشارات علمی و فرهنگی
- ۳۲) روایت نیکوماخوسی اعتدال‌گرایان مسلمان از اخلاق/ زهره تویزانی/ انتشارات دانشگاه الزهراء.